

המחליטנים

מועמד לשר אוצר יעקב לוינסון	נגיד בנק-ישראל ארנון גפני	ח"כ אמנון רובינשטיין	ח"כ יוסי שריד	ח"כ עוזי ברעם
בו	בו	בו	בו	בו
ניזבר ההסתדרות לשעבר גרשון לוינסון	יו"ר מו' המנהלים של בנק-הדואר לשעבר, שימחה גפני	קבלן אהרון רובינשטיין	מנכ"ל מישרד החינוך לטעבה יעקב שריד	שר לשעבר משה ברעם

ח"כ דני רוזנלין	אחים	מנכ"ל מישרדה לשעבר שאל רוזנלין	ח"כ אמנון לין
קרובים	חתי	מנהיג מפא"י חיים ארלוזורוב	ראש עיריית חיפה לשעבר אבא חושי
נציב המים לישראל לשעבר שאל ארלוזורוב	בו	מנכ"ל חברת החשמל לשעבר יעקב חושי	אחים

ח"כ אהוד אולמרט	ח"כ ימנחה בכנסת	שר אחיון אבנ-הצירא	מזכיר-משלה אריה מזור
בו	בו	בו	בו
ח"כ לשעבר מרדכי אולמרט	ח"כ לשעבר ח"כ שלמה בן-מאיר	ח"כ לשעבר יחזקאל אבנ-הצירא	ח"כ לשעבר רייזל-נאור

שר משה נסים	חתי	ח"כ לשעבר יצחק קורן	נשיא לשעבר זלמן שוזר
בו	קרובים	ח"כ לשעבר בת-שבע כנולסון	אחים
רב ראשי לשעבר יצחק נסים	אחים	ח"כ שמעון פרס	קבלן נגי פרס

אחרי מחמת ששת-הימים, כאשר לרשותו של מישרד זה הועברה גם השליטה בשטחים שנכבשו באותה מלחמה, ובמקומו וחצי אנשים בערך, החיים בשטחים הללו.

בן-גוריון, שהקים להבין את חשיבותו של מישרד-הביטחון, נזהר שלא לשמטו מידו, כל עוד היה ראש-הממשלה. כשרצה להבטיח את קוצר ימיה של ממשלת משה שרת, דאג לפצל את התפקידים ולמסור את מישרד-הביטחון בידי פנחס לבון, לוי אשכול, אשר ירש את בן-גוריון, דאג אף הוא לשמור ברשותו את מישרד-הביטחון, עד שנאלץ לוותר עליו לטובת משה דיין, ערב מלחמת-ששת-הימים. מאז הפך פיצול זה לעובדה — ולמקור תמדי של מתחים בין ראשי ממשלות ושרי-הביטחון שלהם (רביץ ופרס, בגין ווייצמן).

מערכת הביטחון היא נקודת-המפגש שבין המחליטנים הפוליטיים ומחליטני הצבא, ועל כך — ברשימה הבאה.

סיבות, הקשורות זו בזו:

- התלות הרבה של מדינת-ישראל ב-מקורות חיצוניים, כהדות העולם ומעצמות-המערב, כאשר המערכת הפוליטית היא הנושאת באחריות לגיוס ענייני-הביטחון של המדינה.
- גדלו העצום של תקציב-המדינה, יחסית לתוצר הלאומי. כלומר: הקצאת חלק גדול ממשאבי המדינה למשק מצוייה באחריות המערכת הפוליטית. מצב זה נובע בעיקרו משתי הסיבות הראשונות, הן מהעובדה שמקורות-ההון הזר גדולים למדי לעומת ההון המקומי, ומתווספים ל-תקציב-המדינה, והן מתקציב הביטחון ה-עצום בגודלו.
- שלושת אלו יחד הפכו את מושג-רדי-הביטחון למקודדי-הכוח הפוליטי החשוב ביותר במדינת ישראל.
- חשיבותו אף גדלה ללא שיעור

המדינה בין המחליטנים לענפיהם, ובין בסיס-הכוח החברתיים שלהם.

ביוון שקיימת הסכמה בסיסית על המפתח לחלוקה זו, אין השינויים רבים במיוחד.

עליית הליכוד לשלטון, למשל, העניקה לפחות בתחילת הדרך, דחיפה ניכרת למחליטנים העירוניים של "המעמד השלישי", וכמובן ל-"יישוב הישן" הדתי, המיוצג על-ידי אגודת-ישראל. אך עובדה היא שלחששות, שהועלו פה ושם, כאשר למעמדם של הקיבוצים, לא היה על מה לסמוך, וגם התעשייה ההסתדרותית אינה צריכה להתלונן. הסיבה לכך היא פשוטה, ועליה כבר עמדנו בפרקים הקודמים: חרף-המישחק של המחליטנים הטוליטיים מוגבל בגלל מערכת-ההשקעות העמוקה שבין הסקטור הציבורי, הסקטור הפרטי ו-ההון הזר.

ואף-על-פי-כן יש למחליטנים הי-פוליטיים בישראל עוצמה רבה יותר מזו העומדת לרשותם באר-צות מערביות. לעוצמה זו שורש

(השך ממעמד 13)

אלמוזלינו, עוזי ברעם, בנו של שר לשעבר, ועוד.

קבוצה חשובה אחרת של חברי-כנסת הם אותם שדווקא משום שאי-אפשר לזהותם אף עם אחת מן הקבוצות המוגדרות, הם תופי סים עמדות-מפתח במיפוגותיהם. באזה הם שימעון פרס, חיים ברי לב ומשה שחל כמערך, מנחם בגין בליכוד, שמואל תמיר בתנועה הדמוקרטית ויוסף בורג וזבולון המר כמפד"ל. אלה הם המנהיגים ועושי דברם, שעיקר תפקידם הוא ליישב את חילוקי-הדעות וניגודי-האינטרסים שבין הקבוצות השוי-נות.

נוסף על תפקידה כ-"לישכת תיאום" בין הקבוצות השונות של המחליטנים, משמשת המערכת הפוליטית גם כזירת ההתמודדות הגלויה שביניהם. תוצאות הבחירות, ההרכב הממשלה הקואליציה, הם המה-וים עד היום את המפתח לחלוקת משאבי-